

Tulp op pot meer dan geleg

De laatste jaren is er steeds meer belangstelling voor tulp-op-pot. Dit betreft niet de vraagkant, maar vooral de aanbodkant van de markt. Bol-op-potproducenten willen hun productaanbod breder maken en zetten wat tulpen op pot. Deze worden vaak gemengd met andere soorten verkocht. Er is ook steeds meer interesse van andere partijen, zoals bloemen- en bollente- lers. Als er veel tulpbollen in aanbod zijn, wordt nieuwe afzet gezocht. Tulp op pot is echter een product met nogal wat haken en ogen.

Tekst: Rob de Groot DLV Plant
r.degroot@dlvplant.nl
Foto's: DLV Plant

Om te beginnen is de markt voor tulp op pot op het moment redelijk vol. Er is maar een relatief klein aantal reguliere pottulpenaanvoerders op de veiling, die goed gedoseerd de markt bedienen. Een kar meer op een dag kan al te veel zijn. Vorig jaar werd in de periode voor Kerstmis ongeveer 30% meer tulp-op-pot aangevoerd. In week 1 tot week 15 was de stijging ruim 20%. Lagere prijzen waren het gevolg. De potentie van tulp-op-pot is echter enorm. De tulp is wereldwijd bekend en wordt met miljoenen tegelijk als snijbloem verhandeld. Voor bol-op-pot is transport over lange afstand vaak niet interessant. In de landen om ons heen is er al lokale productie, maar in bijvoorbeeld Oost Europa ligt er nog een markt open. Belangrijk is om te weten met welk type pottulp deze regio bediend kan worden. Er wordt daar in het algemeen ook een ander sortiment snijtulpen gevraagd: vaak zwaardere planten met grote bloemen.

DRIE GROEPEN

Er zijn globaal drie verschillende groepen tulpen die voor potproductie gebruikt worden. De eerste betreft botanische tulpen uit het Kaufmanniana- en Greigijsortiment. Deze blijven mooi kort, maar zijn alleen geschikt voor gebruik buiten. Binnen, in de warmte is de houdbaarheid slecht. De tweede groep is erg klein en bestaat uit genetisch korte broeitulpen. 'Flair', 'Calgary', 'Wirosa' en 'Yellow' Baby zijn hier voorbeelden van. Deze houdbare cultivars worden van nature niet langer dan $\pm$ 25cm. De derde groep zijn de 'snijtulpen' die met de juiste behandeling mooi kort blijven. De culti-

'Ambassador' als pottulp

vars 'Prinses Irene', 'Inzell' en 'Pallada' worden na een korte koudeperiode niet langer dan $\pm$ 30 cm. Sommige cultivars die normaal gesproken lang worden, kunnen met groeiremmers kort gemaakt worden. Probleem is dat deze groeiremmers als chemisch middel ter discussie staan en in sommige landen niet gebruikt mogen worden. Daarnaast zijn de kosten relatief hoog: afhankelijk van de gewenste lengte meer dan een dubbeltje per pot.

VEREDELING

De veredeling is voornamelijk op snijtulpen gericht. Er wordt gezocht naar lange planten met stevig, opstaand blad en een flinke poot. Deze planten moeten gemakkelijk zijn te plukken en te bossen en een goede knoppresentatie hebben.

.....
'Communicatie naar handel en consument is bij pottulpen belangrijker dan bij andere potplanten'
.....

Zo af en toe zit er in een zaaisel een tulp tussen die een gedrongen stand heeft. Omdat dit niet veel voorkomt, blijft de groep van genetisch korte tulpen klein. Massaproductie van een breed sortiment goede, korte en houdbare pottulpen is hierdoor niet mogelijk. Doordat veredelingsprogramma's niet op potteelt gericht zijn blijft het sortiment beperkt. Aan de ene kant begrijpelijk omdat de snijtulpenmarkt veel groter is en dus interessanter is voor veredelaars. Maar zolang het sortiment niet breder wordt, zal de pottulpen markt ook niet veel groter worden.

JUISTE INFORMATIE

Soms worden pottulpen verkocht die niet als pottulp behandeld zijn. Deze worden dan in een heel vroeg stadium aangevoerd. Het is niet duidelijk hoelang ze worden voordat ze bloeien. Dit is niet erg, maar de verpakking moet dan wel duidelijk aangeven wat het eindresultaat wordt. Bloeiende planten verkopen zichzelf, maar omdat de tulp zijn bloem maar één keer laat zien is het niet gewenst dat hij al in de winkel staat te bloeien. De pottulp wordt daarom in het algemeen rauw aangevoerd. Communicatie naar handel en consument is bij pottulpen belangrijker dan bij andere potplanten. Nu is vaak de bloemkleur op de hoes of het steeketiket aangegeven, maar, zeker als de pot zonder zichtbare knop aangevoerd wordt, zou de consument toch moeten kunnen zien hoelang de plant wordt. Is de pot geschikt voor binnen of buiten? Lange tulpen op een 12 cm pot is geen gezicht, laat staan op een 9 cm pot. Als de potten echter in de tuin geplant worden is dat weer geen probleem. Dit moet dan wel duidelijk op de verpakking staan. Ook geeft het niet dat het nog even duurt voordat de plant in

enheidsproduct

Pottulpen worden in de kas bij 15-18° gebroeid

bloei komt, maar geef de consument een indicatie van tijd.

ANDERS KIJKEN

In landen als de Verenigde Staten van Amerika wordt een andere lengte nagestreefd dan in Europa. Het sortiment is er daardoor ook breder. Misschien moeten we van lengte 25 cm af en vooral kijken naar mooie tulpen die met een temperatuurbehandeling een korte poot krijgen. Met de juiste bladstand en een grote bloem krijg je dan een iets langere potplant,

maar wel een met natuurlijke verhoudingen. Zet langere tulpen op grotere potten en plant ze dieper in de pot. Dit scheelt lengte en geeft langere tulpen meer stevigheid. Ook met andere, vernieuwende verpakkingen is misschien meer afzet te creëren. Met de juiste verpakking is de lengte van de tulp niet belangrijk. We kunnen dan langere tulpen op pot zetten. Het sortiment is dan direct veel breder. Moet het wel zo kort of moet het meer om de juiste poot/plant/bloem verhouding gaan? Misschien goed om daar over na te denken.

Resumé

Vanuit allerlei motieven worden tulpen nogal eens gebruikt voor pottenbroei. Lang niet altijd levert dat een renderende teelt op. In dit artikel zet Rob de Groot van DLV uiteen welke aspecten van belang zijn om goed met dit product om te gaan, en de consument tevreden te stellen.

Teelt van pottulpen in het kort

Temperatuurbehandeling

Pottulpen worden, net als tulpen bestemd voor de snij, na het rooien bij 20°C bewaard. Dubbele tulpen en bollen voor late broei kunnen beter bij 23°C bewaard worden. Na de tussentemperatuur volgt de koudeperiode bij 9°C en lager. De koude is nodig om de tulp lengte en groeisnelheid te geven. Hoe langer de koudeperiode, hoe langer en hoe sneller de bloei van de tulp. Ten opzichte van de geadviseerde koudeperiode bij 9°C-snijtulpen wordt aan pottulpen 1-2 weken minder koude gegeven. Zodoende blijft de lengte beperkt. Een week meer koude geeft al gauw een circa 1 cm langere steel. Overschrijding van de koudeweken leidt tot een langer gewas, lange nekken en slap blad.

Potten en potgrond

Voor pottulpen hebben potten van 9 of 12 cm diameter de voorkeur. Op 9 cm potten staan 3 bollen, op 12 cm potten staan in het algemeen 5 bollen. Vul de potten met potgrond met een pH van 6-6,5. Gebruik een luchtig mengsel van tuinturf en turfstrooisel met wat veenmosveen. Ter voorkoming van ziekten als *Botrytis cinerea* is het beter als er ongeveer 10-15% zand meegemengd is. Behandel de potgrond preventief met een middel tegen *Pythium* (onder meer Fenomenal 100 gram per m³). Belangrijk is dat tenminste 5 cm grond onder de bol aanwezig is voor een goede beworteling en voor een goede water- en luchtvoorziening voor de wortels. Bij het planten moet tweederde van de bol onder de potgrond zitten. Probeer bij het planten de platte kant van de bol naar de rand van de pot te planten. Het eerste grote loofblad zal dan later over de potrand gaan hangen.

Kasperiode

Nadat aan de koudebehoefte is voldaan kunnen de potten in de kas gebracht worden, bij een kastemperatuur van 15 tot 18°C. Na ongeveer 2-3 weken in de kas zijn de tulpen klaar om afgeleverd te worden.